LAUSUNTO
29.4.2026

LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI RAKENNUSTEN ENERGIATODISTUKSESTA ANNETUN LAIN JA RAKENTAMISLAIN MUUTTAMISEKSI SEKÄ ENERGIATODISTUSTA ETTÄ RAKENNUKSEN ILMASTOSELVITYKSESTÄ KOSKEVIEN ASETUSTEN MUUTTAMISEKSI (VN/1878/2024)

Paikallisvoima ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnokseen hallituksen esityksestä rakennusten energiatodistuksesta annetun lain muuttamiseksi sekä energiatodistusta että rakennuksen ilmastoselvitystä koskevien asetusten muuttamiseksi. Paikallisvoima ry pitää myönteisenä, että uudistettu rakennusten energiatehokkuusdirektiivi huomioi rakennusten omaa uusiutuvan energian tuotantoa ja energian paikallista hyödyntämistä. Kiinteistökohtaiset ratkaisut voivat olla tehokas keino parantaa energiatehokkuutta ja vähentää päästöjä erityisesti alueilla, joilla vähäpäästöiset alueelliset lämmitysratkaisut eivät ole käytettävissä. Paikallisvoima ry katsoo, että rakennusten oman energiantuotannon edistäminen on luonteva osa energiajärjestelmän murrosta, kun sitä tarkastellaan osana alueellisia lähtökohtia, energian saatavuutta ja olemassa olevaa infrastruktuuria.

Direktiivin ja sen kansallisen toimeenpanon painotuksissa rakennusten oma energiantuotanto korostuu energiatodistuksissa ja energiatehokkuuden arvioinnissa. Tähän liittyy riski siitä, että järjestelmätasolla tehokkaat ja paikallisiin olosuhteisiin optimoidut ratkaisut, kuten vähäpäästöinen kaukolämpö, voivat näyttäytyä energiatodistuksissa epäedullisempina, vaikka niiden todelliset päästöt, toimitusvarmuus ja kokonaisjärjestelmän hyödyt olisivat rakennuskohtaisia ratkaisuja paremmat.

Sekä kaukolämpö että sähkö ovat Suomessa erittäin vähäpäästöisiä energiamuotoja. Sääntelyn tulisi ohjata ensisijaisesti rakennusten rakenteelliseen energiatehokkuuteen eikä eri lämmitysmuotojen väliseen laskennalliseen kilpailuun. Paikallisvoima ry pitää tärkeänä, että energiatehokkuuden ohjaus ja energiatodistusten laskentaperusteet tunnistavat tasapuolisesti sekä rakennuskohtaiset että keskitetyt vähäpäästöiset ratkaisut. Ilmastotavoitteiden kannalta olennaista on energiajärjestelmän kokonaisvaikutus, ei yhden ratkaisutyypin suosiminen kaikissa olosuhteissa. Kansallisessa toimeenpanossa tulee varmistaa, että energiatehokkuusdirektiivin tavoitteet voidaan saavuttaa joustavasti ja alueelliset lähtökohdat huomioiden siten, että myös vähäpäästöinen kaukolämpö nähdään

Paikallisvoima ry
Annankatu 25 A, 3. krs
00100 Helsinki
www.paikallisvoima.fi

Y-tunnus/Business-ID: 2440745-4
Rekisterinumero: 206.733
Kotipaikka/Domicile: Porvoo

täysimääräisesti osana ratkaisua. Kaukolämpö toimii myös tärkeänä joustoelementtinä sähköjärjestelmässä, sillä se pienentää sähkön huipputehon tarvetta ja tukee järjestelmän kokonaistoimivuutta sähköistymisen lisääntyessä.

Paikallisvoima ry korostaa, että kaukolämmön keskeisiä vahvuuksia ovat:

- mahdollisuus hyödyntää laajasti hukkalämpöjä, teollisuuden sivuvirtoja ja uusiutuvia energialähteitä,
- energiajärjestelmän kokonaistehokkuus ja joustavuus, mukaan lukien lämpövarastot ja sektorikytkennät, sekä
- paikallinen huoltovarmuus ja järjestelmän hallittu kehittäminen pitkällä aikavälillä.

Näitä järjestelmätason hyötyjä ei voida tarkastella yksinomaan rakennuskohtaisen energiantuotannon näkökulmasta. Sääntely, joka painottuu ensisijaisesti rakennuksen oman tuotannon määrään, voi ohjata investointeja ratkaisuun, joka ei kokonaisuutena ole ilmastollisesti, taloudellisesti tai teknisesti paras mahdollinen.

Paikallisvoima ry katsoo, että energiatehokkuusdirektiivin kansallisessa toimeenpanossa on välttämätöntä varmistaa, että energiatodistukset, E-luvun ohjaus sekä päästökertoimien käyttö ovat teknologianeutraaleja ja tunnistavat tasapuolisesti erilaiset vähäpäästöiset lämmitysratkaisut. Erityisesti kaukolämpöä koskeva sääntely tulee rakentaa siten, että paikallisesti vähäpäästöiset ja kehittyneet kaukolämpöjärjestelmät voivat näkyä energiatehokkuusarvioinnissa niiden todellista ilmasto- ja energiajärjestelmävaikutusta vastaavalla tavalla.

Paikallisvoima ry pitää tärkeänä, että rakennusten omaa energiantuotantoa koskeva ohjaus ei johda kaukolämpöverkkojen hallitsemattomaan heikentymiseen tai järjestelmän kokonaistehokkuuden alenemiseen. Ilmastotavoitteiden saavuttaminen edellyttää sekä rakennuskohtaisia että keskitettyjä ratkaisuja ja ennen kaikkea niiden yhteensovittamista kansallisten lähtökohtien pohjalta.

Energiapoliittisten tavoitteiden yhteensovittaminen

Paikallisvoima ry kiinnittää huomiota energiapolitiikan tavoitteiden yhteensovittamisen tärkeyteen. Samanaikaisesti kun hallitus edistää säävarmaa sähköntuotantoa, pienydinvoiman käyttöönottoa sekä energiajärjestelmän joustoja, rakennusten energiatehokkuussääntelyyn liittyvä ohjaus voi joiltain osin heikentää kaukolämpöjärjestelmien toimintaedellytyksiä ja siten myös näiden tavoitteiden toteutumista.

Energia-alan valmistelussa on johdonmukaisesti korostettu eri lämmitysmuotojen kilpailuneutraalia kohtelua. Paikallisvoima ry pitää tärkeänä, että tämä periaate toteutuu myös rakennusten energiatehokkuussääntelyssä.